

2 בפברואר 2016

הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של אמג'ד ג'אסר סכרי, פעיל במשטרה הפלסטינית, שביצע את פיגוע הירי בבית אל

הודעת האבל, שפרסם מחוז שכם של תנועת פתח, לזכרו של אמג'ד ג'אסר "מבצע הפעולה ההרואית של בית-אל" (דף הפייסבוק של תנועת פתח בשכם, 31 בינואר 2016).

מאפיינים כלליים של הפיגוע ושל המחבל, שביצע אותו

1. ב-31 בינואר 2016 בוצע פיגוע ירי במחסום צה"ל סמוך לבית-אל. מחבל הגיע בכלי רכב ל"מחסום פוקוס" הסמוך לרמאללה, אשר משמש למעבר בכירים בלבד ברשות הפלסטינית ("מחסום VIP"). כאשר עצר במחסום, הוא התבקש להציג את תעודת הזהות שלו ואז שלף אקדח וירה לעבר החיילים. שלושה חיילים נפצעו, אחד באורח בינוני קשה ושניים באורח קל. החיילים, שהיו במקום, ירו לעבר המחבל והרגו אותו.

2. המחבל הוא אמג'ד ג'אסר סכרי (אבו עמר), בן 34, מהכפר ג'מאעין (מערבית לשכם), אב לארבעה. אמג'ד ג'אסר סכרי שימש אחד ממאבטחיו של אחמד חנון, התובע הכללי הפלסטיני בראמאללה, ושרת כסמל ראשון במשטרה הפלסטינית. בשל תפקידו החזיק אקדח ברישיון ויכול היה לעבור במחסום מבלי לעורר חשד. אמג'ד ג'אסר סכרי אינו עונה לפרופיל האופייני לרוב מבצעי הפיגועים במתקפת הטרור הנוכחית: הוא מבוגר יחסית, נשוי, אב לילדים. ומשרת במשטרה של הרשות הפלסטינית.

אמג'ד ג'אסר סכרי (אבו עמר) בתמונה, שהעלה לדף הפייסבוק שלו (דף הפייסבוק של אמג'ד סכרי, 21 בנובמבר 2015).

3. זוהי הפעם השנייה במתקפת הטרור הנוכחית בה התבצע פיגוע ע"י פעיל במנגנוני הביטחון הפלסטינים. פיגוע קודם בוצע ב-3 בדצמבר 2015 כאשר פלסטיני פתח באש במחסום חזמא (צפונית לירושלים) פצע שני ישראלים, נורה ונהרג. מבצע הפיגוע היה מאזן חסן עריבה (אבו זיד), אשר שימש כקצין במנגנון המודיעין הכללי הפלסטיני. שני הפיגועים הללו היו פיגועי ירי, שלאנשי מנגנוני הביטחון הפלסטינים קל לבצע בשל זמינות כלי הנשק וההיתר לשאת אותו. עם זאת ראוי להדגיש, כי מנגנוני הביטחון הפלסטינים ממשיכים בתיאום הביטחוני עם ישראל ומעורבות אנשיהם במתקפת הטרור הנוכחית נותרה (בשלב זה) חריגה.

תגובות לפיגוע

4. לאחר הפיגוע פרסם מחוז שכם של פתח הודעת אבל לזכר "מבצע הפעולה ההרואית של בית-אל" חמאס וגורמים אסלאמיים ביהודה ושומרון פרסמו כרזות המאדירות את הפעולה של "השוטר המורד". בהלוויה של אמג'ד סכרי נעטפה גופתו בדגל פתח ומחמוד אלעאלול, מבכירי פתח ביהודה ושומרון, ספד לו¹. עם זאת נמנעה המשטרה הפלסטינית (עד כה) לפרסם הודעת אבל על מותו של אמג'ד סכרי (הודעת אבל שפורסמה הייתה כנראה של המשטרה ברצועת עזה, שבשליטת חמאס, במגמה להביך את הרשות הפלסטינית).

¹ מחמוד אלעאלול ספד לו באומרו, כי תנועת פתח גאה בשהיד אלסכרי כמו בכל השהידים: "הכיבוש לא מותיר לנו אפשרות אלא להילחם בו". "דם השהידים לא הולך לאיבוד" (קדס פרס, 1 בפברואר 2016).

מימין: הודעת האבל שפרסם מחוז שכם של תנועת פתח לזכרו של אמג'ד ג'אסר "מבצע הפעולה ההרואית של בית-אל" (דף הפייסבוק של תנועת פתח בשכם, 31 בינואר 2016). משמאל: הודעה שפרסמה חמאס בה היא מברכת את מבצע הפיגוע (חמאס, 31 בינואר 2016).

5. חמאס וארגוני טרור נוספים הפועלים ברצועה ברכו על הפיגוע וניצלו אותו כדי לנגח את הרשות הפלסטינית על התיאום הביטחוני עם ישראל. לדברי פתחי חמאד, שר הפנים לשעבר בממשל חמאס, הוא מהווה מסר לפעילי מנגנוני הביטחון ועליהם ללכת בדרכו (דניאל אלוטן, 31 בינואר 2016). **חסאם בדראן**, דובר חמאס אמר, כי הצטרפות פעילי מנגנוני הביטחון לאנתיפאדה מסמלת "רצון עממי" וקרא לכל אנשי המנגנונים לכוון נשקם נגד ישראל (דניאל אלוטן, 31 בינואר 2016). גם **הג'האד האסלאמי בפלסטין** שיבח את הפיגוע (פאל טודיי, 31 בינואר 2016). דובר פתח/גדודי חללי אלאקצא [ברצועה] אמר, כי הפיגוע מהווה הוכחה ללאומיות של פעילי מנגנוני הביטחון ואי הסכמתם לתיאום הביטחוני עם ישראל (אלרסאלה.נט, 31 בינואר 2016).

מימין: הודעת האבל, שפרסמה המשטרה הפלסטינית אודות מותו של אמג'ד סכרי. נראה שאת הכרזה פרסמה המשטרה הפלסטינית ברצועת עזה (דף הפייסבוק PALDF, 31 בינואר 2016)². משמאל: כרזה, שפורסמה ע"י חמאס בשכם נכתב: "#השוטר_המורד... כך הטוב ואללה... השהיד השוטר... מבצע פעולת הירי נגד חיילים ציוניים..." (דף הפייסבוק של החמאס בשכם, 31 בינואר 2016).

השימוש שעשה אמג'ד ג'אסר סכרי בדף הפייסבוק

6. גם באירוע הזה שימש דף הפייסבוק של אמג'ד ג'אסר סכרי פלטפורמה להעברת מסרים ולביטוי רחשי ליבו. המוטיב הבולט, שהופיע בחודשים, שקדמו לפיגוע; הינו ריבוי ביטויי הרצון למות ולהצטרף לשהידים, אשר מצאו מותם במאבק נגד "הכיבוש הישראלי". בשני הפוסטים האחרונים בדף הפייסבוק שלו, שהועלו על ידו כשעתיים לפני ביצוע הפיגוע בזה אחר זה, הוא נותן ביטוי לרצונו למות. הוא החל להביע את משאלו למות עוד לפני פרוץ מתקפת הטרור הנוכחית אך תכיפות משאלות המוות עלתה בשבועות, שקדמו לפיגוע (דף פייסבוק של אמג'ד סכרי מ-24 ביולי 2015)³.

7. בדפי הפייסבוק של אמג'ד סכרי מופיע המוטיב של המאבק נגד "הכיבוש הישראלי". בניגוד לקודמיו הוא לא העלה על נס אף דמות כלשהי של שהיד פלסטיני כמושא להערצה. הוא הרבה להשתמש בטרמינולוגיה אסלאמית הגם שבפוסטים שלו מופיעים גם ביטויים חילוניים. נראה לנו כי השוני בתכנים הינו פועל יוצא מתפקידו של אמג'ד במנגנוני הביטחון הפלסטינים ומגילו הגבוה יחסית (34) בהשוואה למחבלים אחרים, שביצעו פיגועים.

² בדף הפייסבוק של המשטרה הפלסטינית ביהודה ושומרון אין התייחסות למותו של אמג'ד סכרי. המשטרה לא פרסמה (בשלב זה) הודעת אבל על מותו כפי שהיא נוהגת לעשות במקרי מותם של אנשיה או מותם של קרובי אנשי משטרה פלסטינים.

³ על אף ריבוי הפוסטים בהם אמג'ד סכרי הביע רצונו למות אין בידנו אינדיקציה שחבריו בפייסבוק ניסו לעצור מבעדו או התייחסו בשלילה למשאלות המוות שלו (לאמג'ד סכרי 18 חברים קבועים בדף הפייסבוק האישי שלו).

נספח

הבשלת רעיון הפיגוע, כפי שהיא משתקפת מעל דפי הפייסבוק של אמג'ד ג'אסר סכרי

1. עיון בדפי הפייסבוק של ממחיש פעם נוספת את מקום הפייסבוק (והרשתות החברתיות) כפלטפורמה לרחשי ליבם ולכוונותיהם של מבצעי הפיגועים. להלן דוגמאות מהפוסטים, שהעלה אמג'ד ג'אסר סכרי בחודשים, שקדמו לביצוע הפיגוע (על פי סדר כרונולוגי יורד):

א. ב-31 בינואר 2016 בשעה 11:00, כשעתיים לפני ביצוע הפיגוע בבית-אל, פרסם אמג'ד סכרי שני פוסטים בזה אחר זה. באחד מהם העלה את תמונתו וכתב: **"שיהיה לכם בוקר של ניצחון בעזרת האל..."** בתוספת השהאדה ("אני מעיד כי אין אלוהים מבלעדי אללה ומחמד הוא שליחו"). בפוסט השני כתב: **"על האדמה הזאת [קרי, פלסטין] יש מה שראוי לחיות למענו. אבל למרבה הצער אני לא רואה דבר ששווה לחיות למענו כל עוד הכיבוש חונק אותנו והורג את אחינו ואחיותינו. הו אללה, רחם נא על השהידים שלנו, רפא את הפצועים שלנו ושחרר את אסירינו מכבליהם. אתם [השהידים] קדמתם לנו, ואנחנו אם ירצה האל נבוא בעקבותיכם [קרי, נמצא גם כן את מותנו]"**⁴.

שני הפוסטים, שפרסם אמג'ד סכרי, כשעתיים לפני ביצוע הפיגוע (דף הפייסבוק של אמג'ד סכרי, 31 בינואר 2016). על פי האתר "ערב 48" המדובר בתמונת סלפי שצילם אמג'ד והעלה אותה כפוסט בדרכו לביצוע הפיגוע.

ב. ב-30 בינואר 2016 בשעות הלילה העלה כרזה עליה נכתב: **"כל יום אנו שומעים ידיעה על מוות. (סילחו לי) יתכן ואני הבא בתור"**. מלמעלה הוסיף: **"אלוהים שבמרום יודע יותר מכולם**

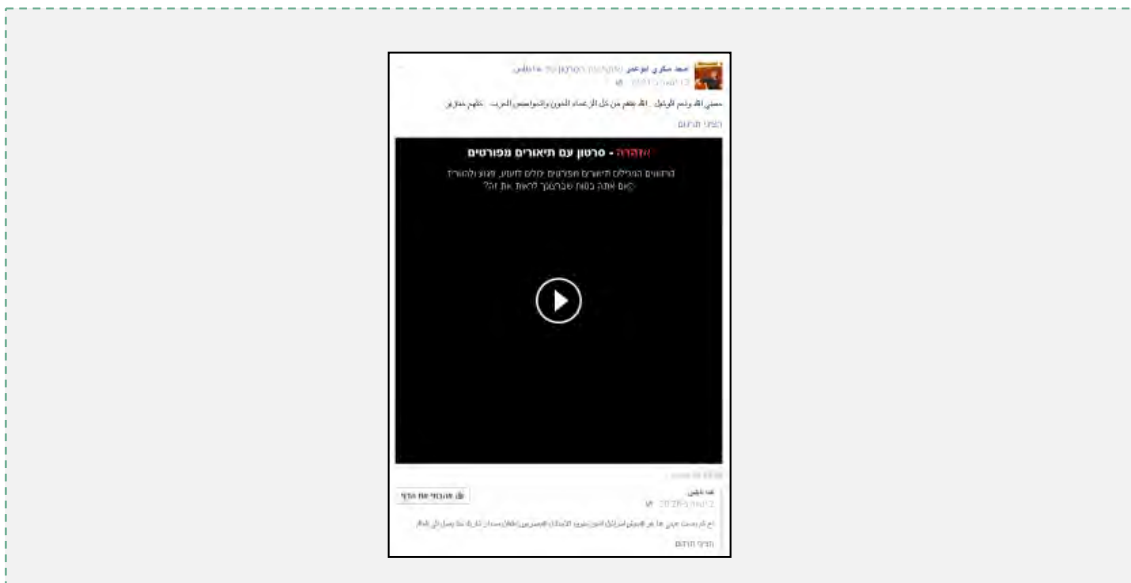
⁴ שלושת המילים הראשונות ("על האדמה הזאת") הינן כותרת של שיר מוכר על המולדת הפלסטינית של מחמוד דרוויש. הסיפא של הדברים הינו חלק מחדית' המיוחס לנביא מחמד, שנאמר על ידו בבית קברות בדברו אל אלו שמצאו את מותם. השילוב בין מוטיב חילוני למוטיב דתי נועד למקסם את המטען הרגשי של הדברים.

מי הבא בתור והיכן!!!..."; "הו אלוהים, המת אותי בדרך השהאדה- אין אלוהים מבלעדי אללה ומוחמד הוא שליחו. סלחו לי". בתגובות לפוסט כתבו הקוראים, שאלוהים יסלח לו.

הפוסט, שפרסם סכרי ב-30 בינואר 2016: "סילחו לי יתכן ואני הבא בתור"; "הו אלוהים, המת אותי..." (דף הפייסבוק של אמג'ד סכרי).

ג. ב-13 בינואר 2016 העלה אמג'ד סכרי לדף הפייסבוק שלו סרטון (מטושטש) בו טען, כי המדובר בחיילים ישראלים המכים ילדים פלסטינים. הוא ביקש להפיץ סרטון זה [הערה: נראה כי הסרטון אינו אוטנטי. קיים ספק האם אכן המדובר בחיילים ישראלים]. על הפוסט כתב: "אני משאיר את החשבון לאללה ואלוהים הוא המגן הטוב ביותר. אללה נוקם במנהיגים הבוגדים והמרגלים הערבים. הם כולם חזירים".

סרטון, שהעלה אמג'ד סכרי בו טען, כי נראים בו חיילים ישראלים מכים ילדים פלסטינים.

ד. ב-12 בדצמבר 2015 העלה פוסט בו נכתב: "הוי ריבון העולמים", "אני חפץ להסתלק מכל דבר, אני רוצה לבכות, אני רוצה להתלונן, אני רוצה לצחוק... אני רוצה להיעלם בלבד..."

הפוסט שהעלה אמג'ד סכרי ב-12 בדצמבר 2015.

ה. ב-2 בדצמבר 2015 העלה אמג'ד סכרי בה נראה לב שבור. מתחת לכרזה כתב: "מצב ליבי: מת".

ו. ב-24 ביולי 2015 עוד טרם פרצה מתקפת הטרור הנוכחית כבר הביע משאלת מוות כאשר העלה פוסט בו כתב: "הוי מוות קח אותי" (דף הפייסבוק של אמג'ד סכרי, 24 ביולי 2015).

הפוסט, שהעלה אמג'ד סכרי, ב-24 ביולי 2015: "הוי מוות, קח אותי"